

Sygn. akt I A Ca 869/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Mariola Głowacka

Sędziowie: SA Jan Futro (spr.),

SO Marcin Radwan

Protokolant: st. sekr. sąd. Agnieszka Paulus

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2014 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) SA z siedzibą w B. (Hiszpania)

przeciwko (...) sp. z o.o. z siedzibą w P.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 22 maja 2014 r.

sygn. akt IX GC 1217/12

1. oddała apelację;
2. zasądza od powódki na rzecz pozwanej 2 700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Marcin Radwan Mariola Głowacka Jan Futro

I A Ca 869/14

UZASADNIENIE

Powódka (...) SA z siedzibą w B. (Hiszpania) w pozwie skierowanym przeciwko (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. wniosła o zasądzenie od pozwanej kwoty 194 084,49 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 3 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty i kosztami procesu.

W uzasadnieniu twierdziła, że powyższą kwotę pozwana otrzymała w związku z umową o roboty budowlane zawartą w dniu 12 kwietnia 2010 r. ze spółką (...) sp. z o.o. z siedzibą w G.. Pismem z dnia 11 lipca 2012 r. pozwana skierowała do banku (...) Oddział w Polsce żądanie wypłaty z gwarancji bankowej kwoty 194 084,49 zł, bezzasadnie powołując się na niewypełnienie przez (...) sp. z o.o. jej zobowiązań z tytułu rękojmi za wady fizyczne robót oraz gwarancji jakości. Kwota gwarancji została wypłacona na rzecz pozwanej. Powyższa gwarancja bankowa została zabezpieczona

na zlecenie powódki regwarancją udzieloną przez (...) SA. Na podstawie powyższej regwarancji powódka pokryła kwoty wypłaconej przez (...) SA na rzecz (...)

Wyrokiem z dnia 22 maja 2014 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił powództwo, zasądając od powódki na rzecz pozwanej 3 617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Jako podstawy rozstrzygnięcia Sąd I instancji powołał następujące ustalenia.

Powód jest przedsiębiorcą – spółką prawa hiszpańskiego, zarejestrowaną w Rejestrze Handlowym w B.. Przedmiotem jego działalności jest m.in. budowa, naprawa i konserwacja budynków i budowli.

Pozwany jest spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P., a przedmiotem jej działalności jest m.in. zarządzanie nieruchomościami oraz roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych.

Pozwany w dniu 12 kwietnia 2010 r. zawarł z (...) Sp. z o.o. w G. (którego współnikiem większościowym jest powód), umowę o roboty budowlane - instalacyjne, której przedmiotem była kompleksowa realizacja prac, obejmujących montaż urządzeń technicznych i instalacji w zakresie inwestycji, polegającej na wybudowaniu budynku mieszkalno – biurowego na terenie nieruchomości położonych w P. przy ul (...).

Za wykonanie przedmiotu umowy strony uzgodniły wynagrodzenie, które po zmianie dokonanej aneksem nr (...) z dnia 1 września 2010 r., wyniosło 6 469 483 zł za pierwszą część inwestycji oraz 2 216 108 zł za drugą część inwestycji.

Zgodnie z § 17 umowy dla zabezpieczenia wszelkich ewentualnych roszczeń inwestora (pозwanego) z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań w tytułu rękojmi za wady fizyczne robót oraz z tytułu gwarancji udzielonej na podstawie § 12 umowy (...) Polska zobowiązała się przedłożyć pozwanemu nieodwołalną, bezwarunkową i płatną na pierwsze żądanie pozwanego, gwarancję bankową bądź ubezpieczeniową. W konsekwencji pozwany, jako zamawiający/beneficjent, otrzymał na zlecenie (...) Sp. z o.o. w G. od C. de A. y P. de B. (...) Oddział w Polsce nieodwołalną i bezwarunkową gwarancję zapłaty każdej wskazanej przez pozwanego kwoty do wysokości obowiązującej w danym okresie ważności gwarancji sumy gwarancyjnej. Suma gwarancyjna w poszczególnych okresach obowiązywania wyniosła:

a) 323.474,15 zł od dnia podpisania bezusterkowego protokołu odbioru końcowego etapu I inwestycji, ale nie wcześniej niż od dnia wystawienia gwarancji do dnia 18 lutego 2012 r.;

b) 194.084,49 zł (po redukcji) od dnia 19 lutego 2012 r. do dnia 18 lutego 2013 r.

Płatność sumy gwarancyjnej miała zostać dokonana przez gwaranta, po otrzymaniu od zamawiającego pierwszego pisemnego żądania zapłaty, zawierającego oświadczenie, że wykonawca nie wypełnił swoich zobowiązań z tytułu rękojmi za wady fizyczne robót oraz gwarancji jakości.

Gwarancja pozostawała ważna do dnia 18 lutego 2013 r.

Powód natomiast zawarł z (...) S.A. w B. regwarancję na rzecz gwaranta z gwarancji bankowej nr (...)tj. C. de A. y P. de B. (...) Oddział w Polsce. Na podstawie tej umowy powód był zobowiązany w stosunku do (...) S.A. w B. do pokrycia kwoty wypłaconej przez (...) S.A. w B. na rzecz C. de A. y P. de B. (...) Oddział w Polsce, w związku z żądaniem wypłaty z gwarancji nr(...) (...), zgłoszonym przez pozwanego.

Pisemnym oświadczeniem datowanym na 11 lipca 2011 r. pozwany zażądał od C. de A. y P. de B. (...) Oddział w Polsce wypłaty z gwarancji wykonania umowy (...).03- (...). Pozwany oświadczył, że (...) Sp. z o.o. w G. nie wypełniła swoich zobowiązań z tytułu rękojmi za wady fizyczne robót oraz gwarancji jakości i zażądał wypłaty kwoty 194.084,49 zł. Wskazany bank spełnił swoje zobowiązanie z umowy gwarancji wypłacając pozwanemu umówioną sumę.

W związku z wypłatą sumy gwarancyjnej przez C. de A. y P. de B. (...) Oddział w Polsce na rzecz pozwanego, (...) S.A. w B. pobrała z rachunku bankowego prowadzonego w tym banku na rzecz powoda kwotę 47.407,06 EUR stanowiącą równowartość (po ówczesnym kursie) kwoty wypłaconej gwarancji.

W toku realizacji inwestycji pozwany zgłaszał (...) sp. z o.o. z siedzibą w G. wady i usterki, z których część została przez (...) sp. z o.o. uznana za uzasadnione i usunięta.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy wskazał, że nie było podstaw do uwzględnienia powództwa. Stwierdził, że z ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie jednoznacznie wynika, iż gwarancja bankowa nr (...) (...) z dnia 23 sierpnia 2011 r. była ustalona, jako bezwarunkowa gwarancja zapłaty po otrzymaniu pierwszego pisemnego żądania (pierwsze żądanie). Miała zatem charakter zobowiązania abstrakcyjnego. Sąd Okręgowy podniósł, że zobowiązanie gwaranta z umowy gwarancji bankowej nie jest zobowiązaniem akcesoryjnym lecz ma charakter zobowiązania samodzielnego, którego istnienie i zakres nie zależy – tak jak ma to miejsce w przypadku zobowiązania poręczyciela – od istnienia i zakresu innego zobowiązania, w szczególności zobowiązania dłużnika ze stosunku podstawowego. W konsekwencji, gwarant nie może podnosić zarzutów z innego stosunku prawnego, w szczególności zarzutów, ani z umowy zlecenia gwarancji bankowej, ani też zarzutów ze stosunku podstawowego, w tym zarzutów, które przysługują dłużnikowi ze stosunku podstawowego wobec beneficjenta gwarancji – wierzyciela ze stosunku podstawowego. W okolicznościach sprawy nie można też przyjąć, by strony umowy gwarancji bankowej nadały gwarancji z dnia 23 sierpnia 2011 r. cechy akcesoryjności wobec zobowiązania dłużnika ze stosunku podstawowego.

W rozpoznawanej sprawie powódki i pozwanej nie łączył żaden stosunek zobowiązaniowy. Nie ma bowiem znaczenia powiązanie kapitałowe pomiędzy powódką, a (...) sp. z o.o. w G.. Brak więzi kontraktowej łączącej powódkę z pozwaną wyklucza przypisanie tej ostatniej odpowiedzialności na podstawie art. 881 k.c. Pomiedzy stronami nie powstał jakikolwiek stosunek zobowiązaniowy, w tym wskazywany przez powódkę stosunek odpowiadający konstrukcji umowy poręczenia. Dodatkowo, Sąd Okręgowy zauważył, że zgodnie z art. 876 § 2 k.c. oświadczenie poręczyciela powinno być złożone na piśmie, a w sprawie brak podstaw do przyjęcia dokonania takiej czynności.

Sąd Okręgowy podkreślił, że powódka nie była stroną umowy gwarancji, udzielonej pozwanej na zlecenie (...) sp. z o.o. Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy pozostaje okoliczność, że ostatecznie to powódka poniosła koszty wypłaconej pozwanej sumy gwarancyjnej. Pozwany nie był stroną stosunku regwarancji, na mocy którego powódka zobowiązała się do zapłaty hiszpańskiemu gwarantowi kwoty, jaką ten przekazał gwarantowi w Polsce, a odpowiadającej sumie gwarancji wypłaconej pozwanemu. (...) sp. z o.o. w G. mogłaby ewentualnie podnosić zarzuty związane z brakiem podstaw do wypłaty sumy gwarancyjnej i to jedynie w sytuacji, gdyby sama zwróciła gwarantowi wypłaconą kwotę.

Nie zachodziły też przesłanki do uwzględnienia powództwa na podstawie art. 415 k.c. w zw. z art. 416 k.c. i art. 361 § 1 k.c. Nie można przyjąć, że zarzucane pozwanej zachowanie polegające na bezzasadnym zgłoszeniu żądania wypłaty sumy gwarancyjnej stanowiło czyn niedozwolony w rozumieniu art. 415 k.c. W szczególności nie można bowiem uznać takiego zachowania za bezprawne w rozumieniu tego przepisu. W okolicznościach sprawy nie można też uznać, że zostały spełnione pozostałe przesłanki odpowiedzialności deliktowej, tj. brak podstaw do przypisania pozwanej winy i stwierdzenia zaistnienia adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy złożeniem przez pozwaną oświadczenia z 11 lipca 2012 r. a uszczerbkiem majątkowym doznany przez powódkę.

Sąd Okręgowy wskazał również, że niezasadna jest argumentacja powódki w zakresie nadużycia prawa przez pozwaną. Przepis art. 5 k.c. może stanowić jedynie środek obrony a nie podstawę powództwa. Ponadto, przepis ten dotyczy sytuacji, gdy stosunek prawny już istnieje, natomiast w rozpoznawanej sprawie brak jakiegokolwiek stosunku prawnego pomiędzy stronami. Dodatkowo, ustalenia faktyczne poczynione w sprawie nie wskazują, by zabezpieczone gwarancją roszczenie nie powstało lub wygasło. Z zeznań świadków wynika, że pozwana zgłaszała w stosunku do (...) Polska szereg usterek, z których część została przez wykonawcę usunięta. Co do pozostałych usterek powstał spór między pozwanym, a wykonawcą. Okoliczność wadliwości prac potwierdził także w swoich zeznaniach prezes zarządu powódki. Uwzględniając zatem wyniki przeprowadzonego postępowania dowodowego nie można jednoznacznie stwierdzić, że żądanie wypłaty sumy gwarancyjnej było pozbawione podstaw.

Jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu - wskazując, co się na nie składa - Sąd Okręgowy powołał przepisy art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. oraz § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490).

Od wyroku tego apelację wniosła powódka, zaskarżając go w całości i zarzucając:

1. sprzeczność ustaleń faktycznych z materiałem dowodowym zebrany w sprawie, poprzez pominięcie faktu, że w chwili złożenia żądania wypłaty z gwarancji bankowej pozwana dysponowała należną (...) sp. z o.o. kwotą 675 967,88 zł, stanowiącą łączną wartość nieuiszczonego (...) sp. z o.o. wynagrodzenia oraz tzw. kwot zatrzymanych potrąconych przez pozwanego z należnego (...) sp. z o.o. wynagrodzenia na zabezpieczenie należytego wykonania umowy przez (...) sp. z o.o., pomimo że okoliczność ta stanowiła okoliczność bezsporną pomiędzy stronami;
2. naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj. art. 1143 § 1 k.p.c., poprzez jego niezastosowanie, a w konsekwencji nieustalenie oraz niezastosowanie z urzędu właściwego prawa obcego, pomimo że ocena prawna czy i w jakim zakresie powódka uprawniona jest do dochodzenia od pozwanej zapłaty z tytułu pokrycia wypłaconej pozwanej gwarancji bankowej powinna zostać dokonana zgodnie z prawem hiszpańskim;
3. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 405 k.c. przez jego niezastosowanie pomimo ustalenia, że transfer korzyści z majątku powódki do majątku pozwanej nastąpił bez podstawy prawnej.

W konsekwencji powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie od pozwanej kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Ewentualnie wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od powódki kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja okazała się niezasadna.

Wobec postawienia w niej zarówno zarzutów naruszenia prawa materialnego jak i procesowego zauważyć trzeba, że prawidłowość zastosowania lub wykładni prawa materialnego może być właściwie oceniona jedynie na kanwie niewadliwie ustalonej podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Skuteczne, zatem zgłoszenie zarzutu dotyczącego naruszenia prawa materialnego wchodzi zasadniczo w rachubę tylko wtedy, gdy ustalony przez sąd pierwszej instancji stan faktyczny, będący podstawą zaskarżonego wyroku, nie budzi zastrzeżeń (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 1997 r. II CKN 60/97 - OSNC 1997/9/128). Powyższe rodzi konieczność rozpoznania w pierwszym rzędzie zmierzających do zakwestionowania stanu faktycznego zarzutów naruszenia prawa procesowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 1997 r. II CKN 18/97 - OSNC 1997/8/112).

Odnosząc się do zarzutów apelującej w tym zakresie, przede wszystkim należy stwierdzić, że niezasadny jest zarzut sprzeczności ustaleń faktycznych z materiałem dowodowym zebrany w sprawie przez pominięcie okoliczności, iż w chwili złożenia żądania wypłaty kwoty 194 084,49 zł z gwarancji bankowej pozwana dysponowała należną spółce (...) sp. z o.o. kwotą 675 967,88 zł. Przede wszystkim nie można nie zauważyć, że w apelacji powódka wskazała, iż powyższa kwota stanowiła łączną wartość nieuiszczonego przez pozwaną wynagrodzenia na rzecz (...) sp. z o.o. oraz tzw. kwot zatrzymanych, potrąconych przez pozwaną z należnego ww. spółce wynagrodzenia na zabezpieczenie należytego wykonania umowy. Tymczasem w piśmie procesowym z 24 lutego 2013 r. powódka podnosiła, że w skład wskazywanej kwoty 675 967,88 zł wchodzi wynagrodzenie za wykonane roboty w wysokości 470 689,86 zł i kwota należności z wystawionej noty odsetkowej w wysokości 177 682,97 zł (k. 1038). Kwestia ta jednak nie ma w sprawie

istotnego znaczenia, bowiem znaczenia takiego pozbawiona jest przede wszystkim okoliczność, czy pozwana w chwili wystąpienia z żądaniem zapłaty kwoty 194 084,49 zł z udzielonej gwarancji bankowej wypłaciła (...) sp. z o.o. całe należne jej wynagrodzenie na podstawie umowy o roboty budowlane. Dla rozstrzygnięcia w sprawie nieistotna jest bowiem również okoliczność, czy zachodziły podstawy do niewypłacenia przez pozwaną części wynagrodzenia na rzecz (...) sp. z o.o. i czy spółka ta w całości prawidłowo wykonała zleczone jej prace, a w konsekwencji, czy zachodziły przewidziane w umowie o roboty budowlane przesłanki do skorzystania przez pozwaną z gwarancji bankowej (o czym szerzej w dalszej części uzasadnienia). Zatem brak ustaleń Sądu w tym zakresie nie miał istotnego wpływu na treść rozstrzygnięcia w sprawie.

Niezasadny jest również zarzut naruszenia przepisu art. 1143 § 1 k.p.c. Powódka podnosiła w apelacji, że ocena prawna, czy i w jakim zakresie powódka jest uprawniona do dochodzenia od pozwanej zapłaty z tytułu pokrycia wypłaconej pozwanej gwarancji bankowej powinna zostać dokonana zgodnie z prawem hiszpańskim. Powódka w uzasadnieniu apelacji powoływała się dodatkowo na treść przepisu art. 15 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr (...) dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I) (Dz. U. UE L z dnia 4 lipca 2008 r.). Zgodnie z tym przepisem w przypadku, gdy określonej osobie ("wierzycielowi") przysługuje wierzytelność z umowy wobec innej osoby ("dłużnika"), a osoba trzecia ma obowiązek zaspokojenia wierzyciela lub faktycznie zaspokoiła go, zwalniając dłużnika ze zobowiązania, prawo właściwe dla obowiązku osoby trzeciej określa, czy i w jakim zakresie osoba trzecia jest uprawniona do dochodzenia od dłużnika uprawnień, które przysługiwały wierzycielowi wobec dłużnika, zgodnie z prawem właściwym dla wiążącego ich stosunku. Należy więc uznać, że powódka powołuje się na postanowienia umów, w wykonaniu których zapłaciła bankowi udzielającemu gwarancji bankowi, który wypłacił pozwanej kwotę 194 084,49 zł tytułem gwarancji udzielonej na zlecenie (...) sp. z o.o. Wobec tego, że apelująca nie wskazała wyraźnie, o postanowienia której konkretnie umowy chodzi, należy wnioskować, że nie chodzi tu o umowę, jaką powódka zawarła z bankiem (regwarantem), lecz chodzi o umowę łączącą powódkę z (...) sp. z o.o. w przedmiocie zlecenia przez powódkę dodatkowej gwarancji. Do oceny prawnej tej umowy rzeczywiście zastosowanie najprawdopodobniej znajdują przepisy prawa hiszpańskiego, chociaż nie wynika to wyraźnie z materiału dowodowego zebranego w sprawie. Powódka bowiem nie przedłożyła umowy zawartej z (...) sp. z o.o. Jednakże okoliczność, czy do oceny prawnej ww. umowy zawartej pomiędzy spółkami (...) sp. z o.o. i (...) SA zastosowanie ma prawo hiszpańskie, nie ma dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie istotnego znaczenia. Przede wszystkim należy stwierdzić, że powódka w toku postępowania przed Sądem Okręgowym nie twierdziła nawet, że powyższa umowa przewidywała, iż w razie zapłacenia przez nią na rzecz banku (regwaranta) kwoty z tytułu pokrycia sumy gwarancyjnej wypłaconej przez ten bank na rzecz banku, który udzielił gwarancji na zlecenie (...) sp. z o.o., powódka będzie uprawniona do dochodzenia roszczeń w związku z bezzasadnym skorzystaniem przez pozwaną z gwarancji bankowej bezpośrednio od pozwanej.

Zejnąc w charakterze strony prezes zarządu powodowej spółki (...), wskazał, że „nie było takich postanowień w umowie pomiędzy (...) Polska z powodem, co do czynności po wykorzystaniu gwarancji bankowej przez pozwanego” (k. 1218). Dalej wskazał: „zażądaliśmy zwrotu od A. Polska, by zapłaciła prowizję bankową od wystawienia gwarancji, natomiast nie żądaliśmy żadnych premii, opłaty za ryzyko ponoszone z tytułu tej gwarancji. Nie jestem pewien, czy powódka występowała do A. Polska o zwrot kwoty regwarancji, która została wypłacona przez bank, logicznym byłoby, że się zwracała, ale nie mam pewności.”

Zważywszy na powyższe, stwierdzić należy, że zarzut nieustalenia z urzędu treści prawa hiszpańskiego w celu dokonania oceny czy i w jakim zakresie powódka była uprawniona do dochodzenia od pozwanej zapłaty z tytułu pokrycia wypłaconej pozwanej kwoty jest chybiony.

Skoro podniesione w apelacji zarzuty naruszenia prawa procesowego okazały się niezasadne, ustalony w sprawie przez Sąd Okręgowy stan faktyczny, który Sąd Apelacyjny przyjmuje za własny (art. 382 k.p.c.) stanowi podstawę zastosowania przepisów prawa materialnego.

W ustalonym stanie faktycznym zasadnie przyjął Sąd Okręgowy, że nie ma jakichkolwiek podstaw do uwzględnienia powództwa. Niezasadny jest zarzut apelacji, że podstawą taką stanowią przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu (art. 405 k.c.).

Zwrócić tu należy uwagę na brak konsekwencji w twierdzeniach powódki, która w apelacji powoływała się na możliwość dochodzenia od pozwanej kwoty 194 084,49 zł tytułem zwrotu niezasadnie wypłaconej gwarancji bankowej na podstawie zobowiązań umownych (wskazując na treść przepisu art. 15 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr (...), tj. podnosiła, że przysługuje jej roszczenie wynikające z kontraktu, a jednocześnie podnosiła, iż wobec nieistnienia podstaw kontraktowych przysługuje jej roszczenie na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu.

Niezasadny jest zarzut, że Sąd Okręgowy dopuścił się naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art. 405 k.c. przez jego niezastosowanie pomimo ustalenia, że transfer korzyści z majątku powódki do majątku pozwanej nastąpił bez podstawy prawnej. Z ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego nie wynika, by transfer korzyści do majątku pozwanej nastąpił z majątku powódki i to bez podstawy prawnej. Przeciwnie, zgodnie z ustaleniami Sądu Okręgowego, przysporzenie w majątku pozwanej nastąpiło kosztem majątku banku, który wypłacił jej sumę gwarancji, a nie kosztem majątku powódki. Ponadto, zapłacenie przez powódkę kwoty 194 084,49 zł na rzecz banku, który udzielił gwarancji bankowi wystawiającemu gwarancję na zlecenie (...) sp. z o.o. nie nastąpiło bez podstawy prawnej, lecz na podstawie umowy zawartej z ww. bankiem, w wykonaniu umowy o zlecenie dodatkowej gwarancji zawartej z (...) sp. z o.o.

Zasadne jest stanowisko Sądu Okręgowego, że powódce przysługują roszczenia w stosunku do spółki (...) sp. z o.o. na podstawie zawartej z nią umowy o udzielenie dalszej gwarancji bankowej (regwarancji) w związku z koniecznością zapłacenia kwoty 194 084,49 zł na rzecz banku, który udzielił regwarancji. Nie można tu podzielić poglądu powódki (a także Sądu Okręgowego), że (...) Polska (czy też syndyk jej masy upadłości) nie mogła dochodzić roszczenia od pozwanej, ponieważ nie poniosła uszczerbku majątkowego. Zapłacenie przez powódkę w wyniku umowy regwarancji kwoty należnej bankowi stworzyło powstanie w mieniu (...) Polska długu, tak więc poniosła ona uszczerbek majątkowy. Z kolei powódka stała się wierzycielką (...) Polska a zatem –przynajmniej teoretycznie – jej majątek nie został umniejszony.

Należy przy tym podzielić stanowisko, że w razie zapłaty przez gwaranta gwarantariuszowi sumy gwarancyjnej, mimo braku uzasadnienia materialnoprawnego w stosunku podstawowym, rozliczenie korzyści majątkowej następuje między stronami tego stosunku (por. wyrok SN z dnia 10 lutego 2010 r., V CSK 233/09, OSNC 2010/11/146). Zatem okoliczność, czy zachodziły podstawy do skorzystania przez pozwaną z gwarancji bankowej, w szczególności czy uzasadniał to stan robót wykonanych przez (...) sp. z o.o. oraz czy pozwana dysponowała środkami z tytułu niewypłacenia tej spółce części wynagrodzenia, mogłaby mieć znaczenie jedynie w sprawie pomiędzy pozwaną a (...) sp. z o.o. w G.. W niniejszej sprawie natomiast kwestia ta pozbawiona jest jakiegokolwiek znaczenia.

Przez zapłacenie przedmiotowej kwoty na rzecz banku (regwaranta) powódka nie wstąpiła też automatycznie w prawa spółki (...) sp. z o.o. i nie może powoływać się na okoliczności dotyczące stosunku podstawowego, w szczególności, oparte o twierdzenia, że nie zostały spełnione warunki uprawniające pozwaną do żądania wypłacenia kwoty gwarancji przewidziane w umowie o roboty budowlane.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł w punkcie 1 wyroku, orzekając o kosztach postępowania apelacyjnego zgodnie z treścią przepisu art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 6 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013, poz. 490).

Marcin Radwan Mariola Głowacka Jan Futro